

Filmhuis

Amerongen Leersum
presenteert

Nieuwsbrief 58, mei/juni 2009

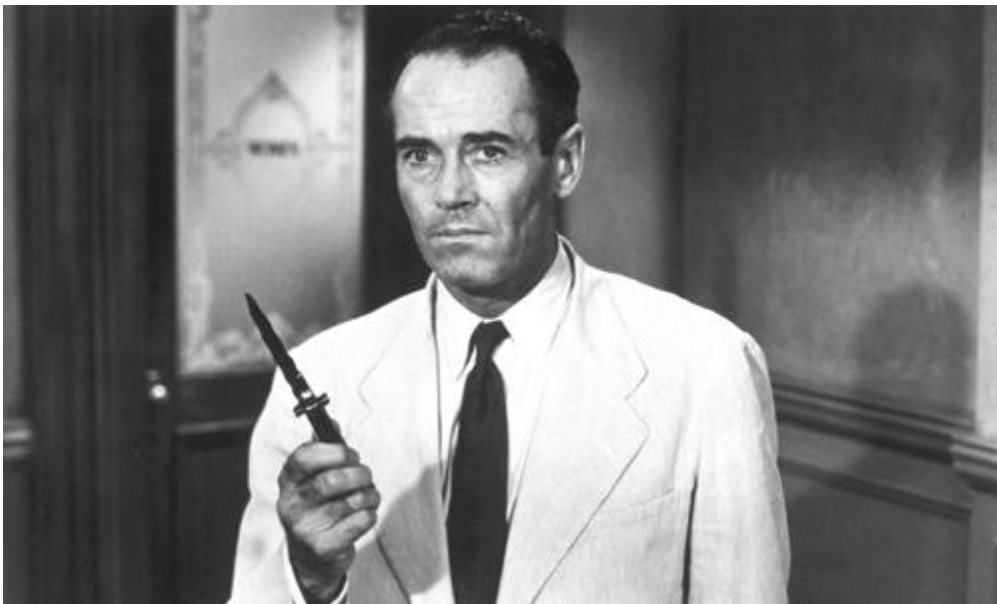
12 Angry Men

Beste lezers,

Op 10 juni vertonen wij onze jaarlijkse klassieker. We hebben een krachtig exemplaar gevonden, die moeiteloos de tand des tijds heeft doorstaan en nog steeds geldt als toonaangevend in het eigen genre, namelijk dat van de rechtbankdrama's. Niet voor niets opende vorig jaar het Filmuseum in Amsterdam er haar festival van rechtbankfilms mee. Het is Sidney Lumets *12 Angry Men* uit 1957, met Henry Fonda in een hoofdrol. We vertonen hem in de (bijna) zomer, want als we geluk hebben is het ook bij ons dan broeierig heet, net als in de ruimte waarin de 12 juryleden zich bevinden.

Kevin Toma schrijft: Twaalf ongeduldige, bevooroordeelde, boze mannen. In hun handen legt Sidney Lumets *12 Angry Men* (1957) het leven van een straitschoffie dat zijn vader vermoord zou hebben. De benedenbuurman heeft het gehoord, de overbuurvrouw heeft het gezien. Nu alleen nog het oordeel van de jury, twaalf mannen die willekeurig uit de samenleving zijn geplukt, en dan kan iedereen huiswaarts. Maar jurylid 8 (Henry Fonda) gooit roet in het eten door als enige aan de schuld van de jongen te twijfelen. Lumets regiedebuut is een eigenzinnige vlaggendrager, alleen al omdat het alle genreclichés omzeilt: geen kruisverhoor, geen aanklager die 'Objection!' roept, geen rechter die tot orde hamert. De film begint als die santekraam voorbij is en de jury zich in een benauwd kamertje terugtrekt – de deur op slot tot een unaniem oordeel is bereikt.

(Henry Fonda)

Lumet en zijn voortreffelijke cast maken er een ensemblestuk van dat nog net zo intens en confronterend is als 52 jaar geleden. Terwijl nr. 8 steeds meer jurygenoten aan het twijfelen brengt, zuigt de camera zich aan hen vast, tastend naar wat ze denken en voelen maar vaak verzwijgen. De een neemt met zijn oordeel indirect wraak op zijn weggelopen zoon, de ander vindt dat die lui uit de achterbuurt in de jungle thuishoren – maar je zult het dankzij de goed gekozen close-ups eerder aan hun lichaamstaal zien dan dat je het ze hoort zeggen. Hoeveel bommen staan hier op barsten? Twaalf, misschien?

Intussen valt de avond en kruipen de muren dichterbij. Dat Lumet de kamer laat krimpen door het eerste half uur boven ooghoogte te filmen, vervolgens op ooghoogte en tenslotte eronder, merk je pas bij een tweede kijkbeurt – zo meeslepend is de kruistocht van jurylid 8, zo subtiel de regie.

Sidney Lumet (Philadelphia, 1924) wordt geroemd om zijn zorgvuldige acteursregie en zijn effectief realistische verhaalstijl. Als regisseur toont hij zich gefascineerd door de rechtspraak, het politieapparaat en de rol van het menselijk geweten: hoe gedragen mensen zich in situaties die hen moreel op de proef stellen? Met het door Billy Wilder geregisseerde *Witness for the Prosecution* (1957, met Marlene Dietrich en Charles Laughton) geldt *12 Angry Men* als een van de beste rechtbankfilms ooit gemaakt. Hij won er de Gouden Beer mee op het filmfestival van Berlijn en kreeg tevens enkele Oscarnominaties. Na meer dan vijftig films, waaronder veelgeprezen producties als *Serpico* (1973), *Dog Day Afternoon* (1975), en *The Verdict* (1982), won hij in 2005 een Lifetime Achievement Award voor zijn hele oeuvre. In Nederland werd zijn laatste film *Before the Devil Knows You're Dead* in april 2008 uitgebracht.

Samengevat

Datum: woensdag 10 juni 2009 in De Binder, Leersum, om 20.15 uur.
Zaal open om 19.30 uur. De prijs bedraagt € 6. Kaartjes zijn te koop bij de bibliotheken in Amerongen en Leersum. Reserveren kan via filmhuis.amerongen@skiam.nl of telefonisch, 0343-450261 of 451274. Zie ook www.skiam.nl.

Met een zomerse groet, namens het Filmhuis Amerongen-Leersum,

Theo Witkamp

N.B. 1 Herinnert u zich onze vorige e-mail, over 'Creaturen', op 3 juni?

N.B. 2 Noteer ook al vast 26 augustus! Wij vertonen dan onze zomeravondfilm in die geweldige entourage van de tuin van het Kasteel Amerongen! Meer nieuws hierover volgt.

N.B. 3 Na de zomer, in het seizoen 2009-2010, gaan we op dezelfde voet door: kwaliteitsfilms uit allerlei genres, om en om in Amerongen en

Leersum. Het programma wordt eind augustus gepubliceerd. U mag er naar uitzien!